

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. N° 103. AGOST 2007

MODEL

Els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat, perceben l'activitat turística com a beneficiosa pel conjunt de la societat i per la seva economia domèstica?

A aquest número de *Quaderns Gadeso* presentam no només l'opinió genèrica de la ciutadania envers l'activitat turística, sinó també una anàlisi més acurada dels seus aspectes positius i negatius, així com les propostes per a millorar el sector.

Tal i com es pot comprovar, no és veritat que la majoria que els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat estiguin "en contra" de l'activitat turística, però el que sí queda clar és que la gran majoria considera que l'actual model turístic vigent a la nostra comunitat és obsolet, està perdent competitivitat i que fins i tot pot hipotecar el nostre futur.

La realitat és que fins i tot reconeixent que l'activitat turística és la font del nostre benestar econòmic, la majoria de ciutadans es manifesten preocupats pels seus impactes territorials, per una temporada alta turística cada cop més curta, per una manca de valoració "social"...

Com sempre, aquesta anàlisi es fa per cada un dels destinacions turístiques insular perquè, encara que hi hagi un factor comú, existeixen aspectes específics a cada una de les illes.

www.gadeso.org

DEBAT CIUTADÀ (XIII)

OPINIÓ SOBRE EL TURISME (III): MODEL TURÍSTIC OBSOLET

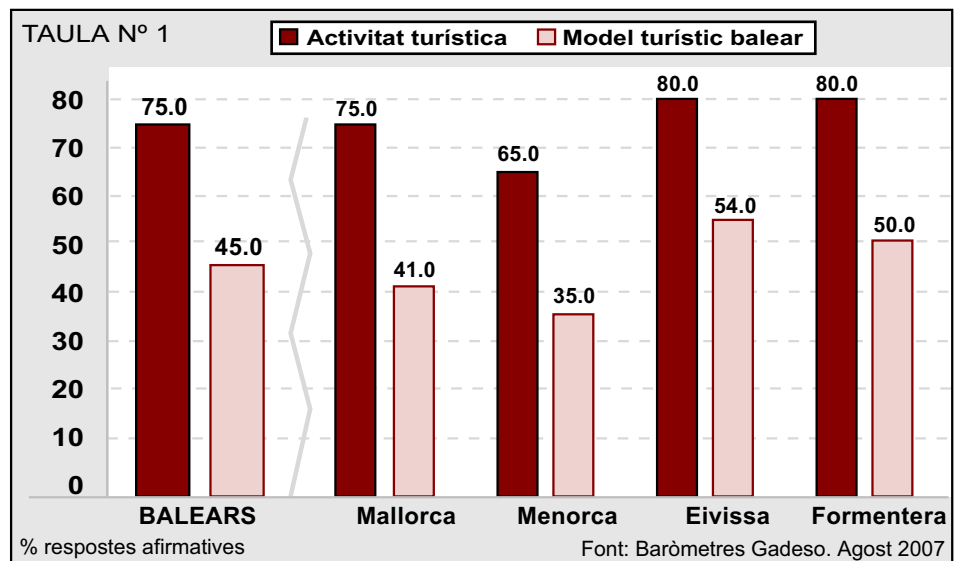
Aquesta investigació és la tercera duta a terme per la Fundació Gadeso damunt la temàtica (QG n°62, a l'any 2005 i QG n°82, a l'any 2006).

A la present anàlisi hem afegit una nova variable que pot ajudar a conèixer millor el posicionament dels ciutadans de Balears davant el fet turístic. Tal i com es pot veure a la taula adjunta, fem una distinció rellevant entre quin és el posicionament ciutadà davant l'activitat turística en general i quin és l'actitud ciutadana envers l'actual model turístic de les Illes. Com es pot comprovar, els resultats són molt

diversos. Un 75% del conjunt dels ciutadans de Balears consideren positiva l'activitat turística, amb distinta intensitat a cada una de les illes. Però, alhora, només un 45% considera que l'actual model turístic vigent a la nostra comunitat és positiu.

A més, si analitzam amb més profunditat els motius del 25% de ciutadans i ciutadanes que no consideren positiva l'activitat turística en general, ens trobarem que aquests fan referència a factors específics del model turístic vigent a la nostra comunitat i no tant a l'activitat turística entesa de manera global.

¿Considera que el turisme és positiu per a la nostra comunitat?

QUADERNS GADESO: MONOGRAFIES TURISME 2007

Maig: Clima empresarial turístic

Agost-setembre: Anàlisi Platja de Palma

Agost: Opinió dels ciutadans sobre el turisme

Setembre: Opinió dels turistes

TURISME POSITIU; MODEL NEGATIU

A les dues taules adjuntes reflectim, per una part, les principals causes per les que es considera l'activitat turística en general i, per altra, reproduïm els principals motius pels que es considera de mode negatiu el model turístic vigent actualment a la nostra comunitat.

OPINIONS POSITIVES ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA N° 2	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Es la base del nostre benestar	63.0	63.0	55.0	70.0	64.0
Ha generat llocs de feina	57.2	60.0	48.5	62.0	58.5
Ens ha obert a altres modes de viure	24.5	24.5	23.0	32.5	18.0

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

Pel conjunt de les **Balears**, queda patent que el turisme ha estat el factor bàsic del nostre benestar actual i un element fonamental en la creació de llocs de feina. De fet, aquesta percepció positiva ha millorat respecte el 2005 i el 2006.

A **Mallorca**, tal i com es pot comprovar a la taula n° 2, un 63% considera que el turisme és la base del nostre benestar, però resulta significatiu que hagi baixat respecte els anys anteriors l'índex de valoració positiva del turisme com a generador de llocs de feina. Aquesta dada s'ha de comprendre especialment per la percepció d'un augment de la temporalitat laboral motivada en part per una excessiva estacionalització.

A **Menorca** un 65% considera positiva l'activitat turística en general però només un 35% està d'acord amb el model turístic actual. En concret, es percep un temor entre la

població menorquina de que es reproduïxi a l'illa el model vigent a Mallorca i no es desenvolupi un producte turístic diferenciat.

A **Eivissa** és on es valora més l'activitat turística i també l'actual model. Això no lleva que hi hagi una baixada rellevant respecte a les opinions positives referents al seu model turístic vigent.

A **Formentera**, els índexs són molt similars a Eivissa però, en qualsevol cas és menor l'índex d'acceptació del seu actual model turístic.

És important tenir en compte totes aquestes percepcions ciutadanes, amb els seus distints matissos per illes, en el moment de voler emprendre mesures públiques/privades dirigides a posar en valor cada un dels destinacions turístiques illenques.

OPINIONS NEGATIVES MODEL TURÍSTIC

TAULA N° 3	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Excessiva ocupació del territori	64.2	71.3	71.4	55.0	63.0
Estam perdent la nostra identitat	54.5	51.5	64.5	48.0	58.0
"És pa per avui i fam per demà"	43.4	47.5	56.5	24.2	45.4

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

En referència al model turístic vigent queda patent que es considera altament negatiu que es basi en una ocupació desordenada i excessiva dels distints territoris insulars. A totes les illes, encara que amb distinta intensitat, més de la meitat dels ciutadans i ciutadanes manifesten aquesta opinió.

A **Mallorca** tots els índexs negatius han augmentat respecte als anys anteriors fins arribar a un 71,3% de ciutadans que consideren insostenible la continua i progressiva ocupació del territori, ja sigui perquè aquest és el nostre principal actiu turístic, ja sigui perquè de qualche manera afecta al nostre patrimoni natural i cultural, que forma part de la nostra identitat col·lectiva.

A **Menorca** és on aquest sentiment és més ausat, fins

arribar a un 71,4%. Els ciutadans d'aquesta illa, sense oposar-se de manera clara a l'activitat turística, manifesten una gran preocupació perquè no s'instal·li a l'illa el model vigent a Mallorca.

A **Eivissa**, encara que sigui el destí turístic on menys inquieta l'excessiva ocupació territorial, més de la meitat dels seus habitants es manifesta en contra d'aquest model. En canvi és significativa l'escassa preocupació pel futur econòmic de l'activitat (24,2%), el que pot significar que no es percep una alta activitat econòmica possible i/o un canvi qualitatiu a la mateixa.

A **Formentera**, precisament per una presència massiva de gent en determinades dades, comença a ser rellevant una inquietud per un cert excés d'ocupació.

PROPOSTES CIUTADANES

Els ciutadans de totes les illes donen màxima importància a les mesures de reducció de l'estacionalitat. En segon lloc, a les mesures encaminades a preservar el territori, i, en tercer lloc, a emprendre accions per millorar els equipaments i els serveis turístics.

ESTACIONALITAT

TAULA N° 4

Mesures	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Allargar la temporada	79.0	79.0	77.0	79.7	80.3
Menys turistes a l'estiu	67.1	69.5	70.0	63.0	66.0

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

La preocupació per l'**excessiva temporalitat** va en progressiu augment des de 2005 fins arribar a un 79%. Aquesta inquietud es manifesta de manera parellada a totes les illes. El fet de que un 67,1% consideri que durant l'estiu hi ha **excessiu número de turistes** no es pot

interpretar com un rebuig als turistes sinó a una certa percepció de saturació als mesos de màxima ocupació a determinades infraestructures, equipaments i zones com poden ser algunes platjes. En definitiva es tracta de concretar una millor distribució temporal dels nostres visitants.

TERRITORI

TAULA N° 5

Mesures	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Preservar natura i medi ambient	67.1	69.0	70.2	64.0	65.0
Preservar medi rural impedit-hi l'ús turístic	66.1	72.1	71.3	60.0	61.0
No continuar ocupant tant de territori (autopistes...)	63.6	67.5	68.0	60.0	59.0

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

Les mesures que es proposen en referència al territori són correlatives a les opinions negatives reflectides a la taula n° 3.

De fet, aquesta necessitat i urgència de **preservar el territori** neix no només pel valor de la natura i del medi ambient en sí mateixos sinó també perquè aquests factors són bàsics per a que la nostra activitat turística sigui sostinguda i sostenible a mitjan termini.

Crida l'atenció que aquesta necessitat de preservar el territori es concreti no només en els valors naturals i mediambientals sinó també en la urgència de **preservar el medi rural**, impedit o controlant el seu ús turístic.

Pel mateix, pareix observar-se la necessitat d'una **ordenació territorial** que impossibiliti la urbanització extensiva i sense cap tipus de control.

SERVEIS

TAULA N° 6

Mesures	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Millorar i diversificar l'oferta complementària	68.0	71.5	68.3	67.0	65.0
Eliminació de les places hoteleres obsoletes	60.6	63.0	60.0	61.2	58.0
Promoure nous productes	47.3	55.0	44.1	47.5	42.5

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

No només els responsables i professionals del sector turístic consideren que s'ha de **millorar l'oferta complementària**, eliminar places obsoletes, etc. També els ciutadans i ciutadanes, que no necessàriament tenen una activitat laboral o professional lligada al turisme,

consideren que molta de la denominada oferta complementària és molt millorable. Per això es manifesten a favor de la **promoció de nous productes**. Quan es refereixen a **eliminar places hoteleres obsoletes**, no significa que acceptin el seu canvi d'ús sense ordenació.

NOUS PRODUCTES TURÍSTICS

Donat que es considera important millorar el nostre producte turístic afegint-hi nous atractius, hem inclòs a la investigació 2007 el posicionament ciutadà referit a alguns dels nous productes turístics que es pretenen promocionar, així com , en el seu cas, quins són els factors negatius o amenaces de la implantació sense ordre d'aquests productes.

TAULA Nº 7

¿QUINS NOUS PRODUCTES TURÍSTICS S'HAURIEN DE PROMOCIONAR?

Producte	% respostes afirmatives	Principals factors negatius
CONGRESSOS	80%	
CICLOTURISME	77%	- Perillositat a les carreteres - Manca de promoció de les rutes existents
CREUERS	75%	- Ampliació dels ports
TURISME CULTURAL	70%	- Manca d'oferta - Prioritzar oferta cultural pels autòctons
TURISME NÀUTIC	49%	- Construcció de nous ports esportius - Ampliació dels existents
GOLF	43%	- Camps lligats a projectes urbanístics - Excessiu consum d'aigua

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

BAIXA VALORACIÓ SOCIAL

Desgraciadament continua essent molt baixa la "valoració social" de l'activitat turística, i pràcticament es manté estable respecte l'any 2006 (QG nº82).

Tots els índex són pràcticament idèntics als de l'any passat, ja ens referim a **horaris**, **sous**, **estacionalitat** o **valoració professional**, però hi ha un factor que, encara que de

manera no gaire rellevant però altament significativa ha augmentat la seva percepció negativa. Ens referim al **caràcter estacional** de l'activitat turística que ha augmentat, de mitjana, pràcticament un punt a totes les illes. Aquesta temporalitat es considera un factor negatiu per a la valoració social de l'activitat ja que implica una escassa qualificació professional.

TAULA Nº 8

VALORACIÓ SOCIAL

	Valoració S/10	Horaris excessius	Sous baixos	Activitat estacional	Escassa valoració professional
Mallorca	3.6	30%	25%	25%	20%
Menorca	3.1	24%	26%	29%	21%
Eivissa	4.9	29%	27%	26%	18%
Formentera	4.1	28%	21%	33%	18%

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2007

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.
E-MAIL: fundaciogadeso @ gadeso.org

PÁGINA WEB: www.gadeso.org

